

POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. U PŘÍLEŽITOSTI 20. SVĚTOVÉHO DNE NEMOCNÝCH (11. ÚNORA 2012)

«Vstaň a jdi! Tvá víra tě zachránila.» (Lk 17, 19)

Drazí bratři a sestry,

u příležitosti Světového dne nemocných, který budeme slavit 11. února 2012, v den památky Panny Marie Lurdské, toužím obnovit svou duchovní blízkost vůči všem nemocným, kteří se nacházejí v léčebných zařízeních anebo v rodinné péči. Projevují každému z nich výrazy starostlivosti a lásky celé církve. Šlechetným a láskyplným přijetím každého lidského života, především slabého a nemocného, vyjadřuje křesťan důležitou stránku svého vlastního evangelního svědectví podle Kristova příkladu, který se skláněl k člověku a jeho duchovním i hmotným bolestem, aby je uzdravoval.

1. Tento rok je přípravou na příští slavnostní Světový den nemocných, který se bude slavit v Německu 11. února 2013 a připomene emblematickou evangelní postavu dobrého Samaritána (srov. Lk 10, 29-37). Letos chci zdůraznit „svátosti uzdravení“, to znamená svátost pokání a smíření a svátost pomazání nemocných, jejichž přirozeným završením je přijímání eucharistie.

Setkání Ježíše s deseti malomocnými, o němž vypráví evangelium sv. Lukáše, a zvláště Pánova slova řečená jednomu z nich: „Vstaň a jdi! Tvá víra tě zachránila“ (v. 19), nám pomáhají, abychom si uvědomili důležitost víry pro ty, kdo se přibližují k Pánovi pod tíhou utrpení a nemoci. Při setkání s Pánem mohou doopravdy zakusit, že ten, *kdo věří, nikdy není sám!* Bůh ve svém Synu nás neponechává našim úzkostem a bolestem, ale je nám blízko, pomáhá nám v jejich snášení a touží uzdravit nás v hloubi našeho srdce (srov. Mk 2, 1-12).

Víra jediného z malomocných, který vidí, že je zdravý, a na rozdíl od ostatních se plný úžasu a radosti vrací k Ježíšovi, aby mu projevil svou vděčnost, nám ukazuje, že znovuzískané zdraví je znamením něčeho cennějšího nežcennějšího, než je obyčejné fyzické uzdravení; je znamením spásy, kterou nám Bůh dává skrze Krista. Nachází výraz v Ježíšových slovech „*Tvá víra tě zachránila*“. Ten, kdo ve svém utrpení a nemoci vyzývá Pána, si je jistý, že jeho láska ho nikdy neopustí a že nikdy nebude chybět ani láska církve, jež je prodloužením v čase Pánova spásonosného díla. Fyzické uzdravení jako výraz celkové spásy ukazuje na důležitost, které pro Pána nabývá člověk v celistvosti duše i těla. Ostatně každá svátost vyjadřuje a uskutečňuje blízkost samotného Boha, jenž absolutně nezištně „se nás dotýká prostřednictvím hmotných skutečností... které bere do služby a činí z nich nástroje pro naše setkání s ním samotným“ (homilie *při Missa chrismatica* 1. dubna 2010). „Zviditelňuje se jednota mezi stvořením a vykoupením.

Svätosti jsou výrazem tělesnosti naší víry, která zahrnuje tělo i duši, zahrnuje celého člověka“ (homilie při *Missa chrismatica* 21. dubna 2011).

Hlavním úkolem církve je zajisté hlásání Božího království, „ale právě samotné hlásání musí být procesem uzdravování: ‚obvázat poraněná srdce‘ (Iz 61, 1)“ (*tamtéž*), podle úlohy svěřené Ježíšem jeho učedníkům (srov. Lk 9, 1-2; Mt 10, 1.5-14; Mk 6, 7-13). Propojení fyzického zdraví a zahojení ran na duchu nám pomůže, abychom lépe pochopili „svátosti uzdravení“.

2. Svátost pokání často stála v centru úvah církevních pastýřů právě proto, že má velkou důležitost na cestě křesťanského života od té chvíle, co „veškerá hodnota pokání spočívá v tom, že nás znovu vrací do stavu Boží milosti a poutá nás k Bohu v důvěrném a velkém přátelství“ (*Katechismus katolické církve* 1468). Církev i nadále hlásá odpuštění a smíření, jemuž propůjčoval Ježíš svůj hlas, a neustále vyzývá celé lidstvo, aby se obrátilo a uvěřilo v evangelium. Bere si za svou výzvu apoštola Pavla: „Jsme Kristovi vyslanci, jako by skrze nás napomínal Bůh. Kristovým jménem vyzýváme: Smiřte se s Bohem!“ (2 Kor 5, 20). Ježíš svým životem hlásá a zpřítomňuje Otcovo milosrdenství. On nepřišel proto, aby soudil, ale aby odpouštěl a zachraňoval, aby dával naději i v nejhlubší temnotě utrpení a hříchu a daroval věčný život. Proto se ve svátosti pokání „lékem zpovědi“ zkušenost hříchu nepropadá do zoufalství, ale setkává se s Láskou, která odpouští a proměňuje (srov. JAN PAVEL II., post-synodální apoštol. exhortace *Reconciliatio et Paenitentia* 31).

„Nekonečně milosrdný Bůh“ (Ef 2, 4), tak jako otec z evangelního podobenství (srov. Lk 15, 11-32), neuzavírá své srdce před žádným ze svých dětí, ale očekává je, hledá je a přichází za nimi tam, kde se odmítáním společenství uzavírají do samoty a rozdělení. Zve je, aby se shromáždily kolem jeho stolu a radovaly se z odpuštění a ze smíření. Bolestná chvíle, z níž by mohlo vzejít pokušení, aby upadly do beznaděje a do zoufalství, se tak může proměnit v čas milosti, kdy mohou vstoupit do sebe, a tak, jako marnotratný syn z podobenství, přehodnotit svůj život, poznat své omyly a pády, pocítit stesk po Otcově objetí a vydat se na cestu domů. On ve své velké lásce vždy a stále bdí nad naším životem a očekává nás, aby každému dítěti, které se k němu vrátí, nabídl dar plného smíření a radosti.

3. Z četby evangelia jasně vyplývá, jakou mimořádnou pozornost Ježíš vždy věnoval nemocným. Nejen posílal učedníky, aby léčili jejich rány (srov. Mt 10, 8; Lk 9, 2; 10, 9), ale také pro ně ustanovil specifickou svátost – pomazání nemocných. *Jakubův list* dosvědčuje přítomnost tohoto svátostného úkonu již v prvním křesťanském společenství (srov. 5, 14-16). Pomazáním nemocných doprovázeným modlitbou kněží poroučí celá církev nemocné trpícímu a oslavenému Pánovi, aby je zbavil vin a zachránil je; dokonce je vyzývá, aby se duchovně sjednotili s Kristovým utrpením a smrtí, a tak přispěli k dobru celého Božího lidu.

Tato svátost nás přivádí ke kontemplaci dvojího tajemství Olivové hory, kde se Ježíš dramaticky ocitá před cestou, kterou mu naznačil Otec, před cestou utrpení jako nejvyššího skutku lásky, a kde tuto cestu přijímá. On je v této hodině zkoušky prostředníkem, „přenáší a bere na sebe utrpení a bolest světa a proměňuje ji ve výkřik k Bohu; přináší ji před Božíma očima do jeho rukou a tím ji reálně nese k okamžiku

vykoupení“ (*Lectio divina*, setkání s římským klérem 18. února 2010). Ale „Olivová zahrada je... taktéž místem, odkud on je vzat k Otci, a tedy místem vykoupení... Toto dvojí tajemství Olivové hory je stále činné i ve svátostném oleji církve... ve znamení Boží dobroty, která se nás dotýká“ (homilie při *Missa chrismatica* 1. dubna 2010). V pomazání nemocných se nám nabízí olej jako svátostná materie, takřka „jako Boží medicína... která nám nyní poskytuje jistotu o jeho dobrotě, má nás posilovat a utěšovat, ale zároveň, bez ohledu na fakt nemoci, nás odkazuje na definitivní uzdravení (srov. Jak 5, 14)“ (*tamtéž*).

Tato svátost si v teologické reflexi i v pastorační práci s nemocnými zaslouhuje větší pozornosti. Jelikož si ceníme obsahu liturgických modliteb přizpůsobených různým situacím spojeným s chorobou člověka, a to nikoli jen na konci života (srov. *Katechismus katolické církve* 1514), pomazání nemocných nesmí být považováno za jakousi „menší svátost“ vzhledem k ostatním. Pokud je pozornost a pastorační péče o nemocné na jedné straně pro trpícího znamením Boží láskyplnosti, na druhé straně přináší duchovní prospěch i kněžím a celému křesťanskému společenství, s vědomím toho, že cokoli učiníme jednomu z nejmenších, to učiníme samotnému Ježíšovi (srov. Mt 25, 40).

4. O „svátostech uzdravení“ říká sv. Augustin: „*Bůh uzdravuje všechny tvé choroby*. Neboj se tedy. Všechny tvé choroby budou uzdraveny... Ty mu jen musíš dovolit, aby tě léčil a nesmíš jeho ruce odmítat“ (*Výklad k žalmu* 102, 5: PL 36, 1319-1320). Jedná se o cenné prostředky Boží milosti, které pomáhají nemocnému, aby se stále více přizpůsoboval tajemství Kristovy smrti a zmrtvýchvstání. Spolu s těmito dvěma svátostmi bych chtěl zdůraznit i důležitost eucharistie. Je-li přijímána v době nemoci, jedinečným způsobem přispívá k transformaci tím, že spojuje člověka, který se živí Ježíšovým tělem a krví, s obětí, kterou on sám učinil ze sebe a přinesl Otci pro spásu všech. Nechť celé církevní společenství a především farnosti věnují pozornost tomu, aby zajistily možnost častého svátostného přijímání všem, kdo z důvodu zdraví nebo věku nemohou přicházet na místa slavení. Tito bratři a sestry tak dostanou možnost posilovat svůj vztah s ukřižovaným a zmrtvýchvstalým Kristem a svým životem obětovaným pro Kristovu lásku budou mít účast na samotném poslání církve. S ohledem na to je důležité, aby se kněží, poskytující svou delikátní službu v nemocnicích, léčebných zařízeních i v obydlích nemocných, cítili být „skutečnými služebníky nemocných, znamením a nástrojem Kristova soucitu, který musí zasáhnout každého člověka poznamenaného utrpením“ (*Poselství k 18. Světovému dni nemocných* 22. listopadu 2009).

Následování Kristova velikonočního tajemství, které se uskutečňuje i prostřednictvím duchovního přijímání, nabývá zcela specifického významu, když je eucharistie vysluhována a přijímána jako viaticum. V takovém okamžiku života ještě naléhavěji zaznívají Pánova slova: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den“ (Jan 6, 54). Podle definice sv. Ignáce z Antiochie je eucharistie, především jako viaticum, „lékem nesmrtelnosti a protilátkou ke smrti“ (*List k Efezanům* 20: PG 5, 661), je svátostí přechodu ze smrti do života, z tohoto světa k Otci, který všechny očekává v nebeském Jeruzalémě.

5. Téma tohoto poselství k 20. Světovému dni nemocných „Vstaň a jdi! Tvá víra tě zachránila“ ukazuje i směrem k nastávajícímu „Roku víry“, který začne 11. října 2012. Je vhodnou a cennou příležitostí, abychom znovu objevili sílu a krásu víry, hlouběji poznávali její obsah a svědčili o ní každodenním životem (srov. apoštol. list *Porta fidei* 11. října 2011). Toužím povzbudit nemocné a trpící, aby ve víře stále nacházeli pevnou kotvu posilovanou nasloucháním Božím slovu, osobní modlitbou a svátostmi; pastýře pak vyzývám, aby byli stále více disponibilní pro vysluhování svátostí nemocným. Nechtě jsou kněží podle příkladu Dobrého Pastýře a jako vůdci jim svěřeného stáda stále plni radosti, mají starost o slabší, o obyčejné lidi, o hříšníky a slovy plnými upokojující naděje projevují nekonečné Boží milosrdenství (srov. sv. AUGUSTIN, *List 95, 1*: PL 33, 351-352).

Jménem svým i jménem církve znovu děkuji těm, kdo pracují ve světě zdraví, i rodinám, které ve svých příbuzných vidí tvář trpícího Pána Ježíše, protože ti všichni svojí profesionální schopností i svým mlčením, aniž by často vyslovovali Kristovo jméno, o něm konkrétně svědčí (srov. homilie při *Missa chrismatica* 21. dubna 2011).

Pozvedněme svůj důvěryplný pohled a svou modlitbu k Panně Marii, Matce milosrdenství a Uzdravení nemocných. Kéž její mateřský soucit, který pociťovala v blízkosti svého Syna umírajícího na kříži, doprovází a podporuje víru a naději každého nemocného a trpícího člověka na cestě k uzdravení jeho tělesných i duchovních ran.

Všechny ujišťuji, že na ně myslím v modlitbě, a každému uděluji své zvláštní apoštolské požehnání.

Vatikán 20. listopadu 2011, slavnost našeho Pána Ježíše Krista, Krále vesmíru

Benedictus PP. XVI